

Traficomin hankeavustusten hankekortti

Hankekortti julkaistaan valtionavustusten verkkosivuilla.

Kainuun kuuden kunnan viisaan liikkumisen suunnitelma 18.12.2024

Avustuksen saaja	Suomussalmen kunta	
Osallistujat	Pohjois-pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Hyrynsalmen, Paltamon, Puolangan, Suomussalmen ja Ristijärven kunnat, Kuhmon kaupunki sekä konsultti Ramboll Finland Oy	
Aikataulu	03/2024	12/24
Hankkeen tavoite ja sisältö, kohderyhmä	Hankkeen tavoite on laatia Kainuun kuuden kunnan alueelle liikenneturvallisuuden sekä kävelyn ja pyöräilyn edistämisen suunnitelma Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja alueen kuntien yhteistyönä. Suunnittelu-työn pääpaino kohdistuu toimenpidesuunnitelmaan. Tarkasteluissa ovat mukana niin taajama-alueet kuin maantieverkostokin. Suunnitelman keskeisenä tavoitteena on hahmottaa toimenpiteitä, joilla kävelyn ja pyöräliikenteen kulkumuoto-osuutta voitaisiin lisätä, kartoittaa alueen riskialtteimmat paikat ja määrittää toimenpiteet niiden korjaamiseksi. Lisäksi arvioidaan riskien korjaamisen kustannuksia sekä toimenpiteiden vaikuttavuutta, jotta käytettävissä olevat resurssit saadaan kohdennettua parhaalla mahdollisella tavalla. Työ käynnistyy maaliskuussa 2024, jolloin aloitetaan nykytilan ja ongelmien kartoitus. Osana ongelmapaikkojen kartoitusta toteutetaan kuntalaisille suunnattu kysely. Sen ja muiden lähtötietojen pohjalta jalkaudutaan touko-kesäkuussa maastoon yhdessä kuntien, ELY:n ja konsultin kanssa. Maastokäynnin tarkoituksena on tutustua pahimpiin ongelmapaikkoihin paikan päällä. Ongelmakohteiden määrittämisen jälkeen aloitetaan toimenpideohjelmien laatiminen sekä kävelyn ja pyöräliikenteen edistämistä kartoittava osio. Siihen on varattu aikaa toukokuusta lokakuuhun. Valmis toimenpideohjelma, kävelyn – ja pyöräilyn edistämisen suunnitelma sekä raportti valmistuvat loppuvuodesta 2024. Hankkeelle kootaan ohjausryhmä, jossa on mukana laajasti kuntien ja ELYn edustajia ja jotka vastaava liikenneympäristöstä, jalankulun ja pyöräliikenteen sekä yleensä omin voimin liikkumisen edistämisestä ja olosuhteista. Ryhmä kokoontuu työn aikana neljä kertaa. Hanketta esitellään asukkaille, päättäjille ja kuntien liikenneturvallisuusryhmille luonnosvaiheessa. Hankkeen kohderyhmää ovat kaikki alueiden asukkaat, mutta pääpaino liikenneturvallisuustoimenpiteiden suunnittelussa on kävelijöiden ja pyöräilijöiden liikenneympäristöissä sekä koulumatkojen turvallisuudessa.	
Ennakoitu tulos	Työn lopputuloksena syntyy tiivis ja havainnollinen raportti, joka sisältää kaikki työn kannalta oleelliset tiedot. Raporttiin kootaan mm. keskeiset lähtötiedot, kuvaus pyöräliikenteen pääverkosta, kävelyn ydinalueet- ja reitit, liikenneturvallisuutta parantavat toimenpiteet sekä kyselyn koonnit.	

	Lisäksi työn aikana laaditaan erillinen aineisto toimenpiteistä paikkatieto- ja Excel muodossa.
Lisätietoja hankkeesta	Niina Kinnunen, Suomussalmen kunta, niina.j.kinnunen@suomussalmi.fi

Hankkeen päättyessä täydennetään:

Tulokset	Hankkeessa laadittiin Kainuun kuuden kunnan alueelle viisaan liikkumisen suunnitelma, jossa määriteltiin toimenpideohjelmat liikenneympäristölle ja liikenneturvallisuudelle sekä kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen. Hankkeen raportointi on toteutettu digitaalisessa muodossa ja raportti on luettavissa täällä. Hankkeen valmistuttua liikenneturvallisuuden edistämistyötä jatketaan kuntien liikenneturvallisuustyöryhmien johdolla. Liikenneturvallisuuden ja liikenneympäristön toimenpiteiden toteutumista seurataan ryhmissä vuosittain. Kävelyn ja pyöräilyn toimenpiteiden edistämistä toteutetaan niihin nimetyissä kuntien hallintokunnissa sekä selvitetään mahdollisuutta KäPy-koordinaattoritoiminnan aloitukselle kävelyn ja pyöräilyn systemaattisen edistämisen tueksi.
Miten tavoitteet toteutuivat?	Hankkeessa saavutettiin hankkeelle asetettu tavoite laatia Kainuun kuudelle kunnalle liikenneturvallisuuden sekä kävelyn ja pyöräilyn edistämisen suunnitelma. Osana suunnitelmaa selvitettiin mukana olevien kuntien liikenneturvallisuuden sekä kävelyn ja pyöräilyn nykytilaa, määriteltiin suunnitteluperiaatteet mm. nopeusrajoitus- ja väistämisvelvollisuusjärjestelmiin, laadittiin kunnittaiset pyöräliikenteen pääverkot ja määritettiin kävelyn ydinalueet sekä koostettiin liikenneturvallisuuden ja kävelyn ja pyöräilyn edistämisen toimenpideohjelmat.
Arvio hankkeen vaikutuksista	Kainuun kuuden kunnan viisaan liikkumisen suunnitelmalla tuetaan kuntien liikenneturvallisuustoimintaa ja vahvistetaan sitä kautta kuntien liikenneturvallisuuden tilaa. Kävelyn ja pyöräilyn edistämällä tavoitellaan niin hyötyjä yksilölle kuin suotuisia vaikutuksia ympäristölle. Aktiiviseen elämäntapaan kannustamalla ja kävelyn ja pyöräilyn ympäristöihin panostamalla pyritään laskemaan liikkumattomuuden ja paikallaanolon aiheuttamia kustannuksia yhteiskunnalle ja yksilölle. Viisaan liikkumisen suunnitelma on luonteeltaan valmisteleva ja toiminnan vaikutukset realisoituvat tulevaisuudessa.
Mitä opittiin? Mitä kannattaisi tehdä toisin?	Työn aikana huomattiin, että kunnissa, joissa liikenneturvallisuuden tila on pääasiassa hyvällä mallilla liikenneturvallisuuspuutteiden löytäminen voi olla haastavaa. Kun kunnan liikenneturvallisuuden tilassa ei ole isoja ja merkittäviä puutteita on kuntalaisia haastava motivoida osallistumaan liikenneturvallisuussuunnitelman laatimiseen. Myös suunnitelman luonne, jossa kootaan toimenpiteitä, mutta ei tehdä jatkosuunnittelua tai rakenneta mitään ei välttämättä innosta kuntalaisia mukaan suunnitteluun.

Etenkin pienissä kunnissa, joissa kuntalaisilta ei saada vastauksia liikku-
mis- ja liikenneturvallisuuskyselyyn tai osallistujia vuorovaikutustilaisuus-
teen on riskinä, että kaikkia tarvittavia huomioita ei onnistuta kirjaa-
maan suunnitelmaan.

Kainuun osalta huomattiin, että kävelyn ja pyöräilyn edistäminen ei he-
rätä vielä kuntalaisissa suurta mielenkiintoa. Jatkon kannalta kunnissa
olisi hyvä tuoda yhä enemmän ja enemmän esiin kävelyn ja pyöräilyn
hyötyjä sekä määrätietoisesti edistää hyvää kävely ja pyöräilyinfraa.
Tätä varten työssä laadittiin toimenpiteitä kävelyn ja pyöräilyn edistämi-
sen tueksi.

Viisaan liikkumisen suunnitelman raportoinnissa kokeiltiin uutta tapaa ja
kuntalaisille jaettava aineisto toteutettiin visuaalisesti kiinnostavampana
digiraporttina, jossa käyttäjä pääsee tarkastelemaan työssä tuotettua
paikkatietoon perustuvaa materiaalia suoraan kartalla. Mikäli digiraportti
otetaan hyvin vastaan kuntalaisten keskuudessa ja raportointimuoto to-
detaan toimivaksi voidaan sitä hyödyntää enenevissä määrin myös jat-
kossa.